

Retkikalenteri • Utfläktskalender

2023

LÄHDE RETKELLE
PÄÄKAUPUNKISEUDUN LUONTOON

Evästystä luontoretkille

Pääkaupunkiseudun luontoon järjestetään vuonna 2023 monipuolinen kirjo retkiä. Tässä esitteessä on tiedot kaikista Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupunkien järjestämistä opastetuista luontoretkestä. Retkille voi osallistua kuka tahansa, kaupungin rajat eivät ole esteenä. Retket ovat maksuttomia, ellei toisin mainita. Kaikki retket soveltuvat myös kouluikäisille lapsille. Jätähän koiraystävän kotiin!

Ota retkelle mukaan

- säänmukainen vaatetus
- kumisaappaat tai maastokengät silloin, kun liikutaan muuallakin kuin kaduilla ja kävelyteillä
- evästä oman harkintasi mukaan
- kiikarit linturetkille, vaelluksille ja ötökkäsafareille
- sienikori ja veitsi sieniretkille

Kätevästi retkelle julkisilla kulkuneuvoilla

Retki alkaa rennosti ilman parkkipaikan etsimistä, kun julkinen liikenne kuljettaa retkikohteeseen. Autotta retkeilevä voi suunnitella kulkemisen vapaasti myös eri asemien tai pysäkkien välille. Matka sujuu ilmastoystävällisesti ja vaikkapa retkikarttoja tutkiskellen.

- Katso reitit ja aikataulut HSL:n reittioppaasta [reittiopas.fi](https://www.reittiopas.fi), tai puh. (09) 4766 4000
- Suunnitteluapuna voi käyttää myös [Retkikartta.fi](https://www.retkikartta.fi)-verkkopalvelua

Anvisningar inför naturutflykterna

År 2023 arrangeras ett stort antal naturutflykter i huvudstadsregionen. I denna broschyr hittar du uppgifter om alla utflykter, som städerna Esbo, Helsingfors, Vanda och Grankulla arrangerar. Vem som helst kan delta i utflykterna, stadsgränserna utgör inget hinder. Utflykterna är avgiftsfria om inget annat anges. Alla utflykter passar även för barn i skolåldern. Du lämnar väl dina fyrbenta vän hemma!

Ta med till utflykten

- klädsel enligt väder
- gummistövlar eller vandringsskor när man rör sig annanstans än på gator och promenadvägar
- matsäck enligt egen smak
- kikare till fågelexkursioner, vandring och krypsafarier
- korg och kniv till svamputflykter

Kollektivtrafik, ett bekvämt sätt att ta sig till utlykterna

Välj kollektivtrafik i stället för egen bil när du åker på utflykt. Du slipper leta parkeringplats och kan planera din resa fritt mellan olika busshållplatser och metrostationer. När du åker kollektivt tar du hänsyn till miljön och kan samtidigt bekanta dig med olika utflyktskartor.

- Se rutter och tidtabeller i HRT:s ruttguide på [hsl.fi/sv](https://www.hsl.fi/sv), eller tel (09) 4766 4000
- [Retkikartta.fi](https://www.retkikartta.fi) kan också användas som planeringshjälp

Etukannen kuva / Pärm bild: © Raisa Ranta

Piirroksset / Illustrationer: Virpi Ojanen • Taitto / Grafisk design: gravision (www.gravision.fi)

Retkeile jälkiä jättämättä

7 vinkkiä vastuulliseen retkeilyyn

- 1. Tutustu retkikohteeseen ja kohteen palveluihin etukäteen.**
- 2. Noudata jokamiehenoikeuksia tai luonnonsuojelun sääntöjä.**
- 3. Tee tuli vain sille osoitetuille paikoille ja huolehdi sammutuksesta.** Metsä- ja ruohikko-palovaroituksen aikana tulenko on sallittu ainoastaan hormillisilla keittokatoksilla.
- 4. Pysy polulla – suojele luontoa.** Pysymällä merkityillä reiteillä ja poluilla ehkäiset luonnon kulumista ja kasvillisuuden katoamista.
- 5. Pidä lemmikit aina kytkettynä.** Huolehdi pesimäaikaan (huhti-elokuu) siitä, että lemmikki ei pääse hätyyttelemään lintuja tai muita eläimiä ja niiden poikasias.
- 6. Huomioi lintujen pesimäaika myös vesillä liikkuessasi.** Lintuluotoihin ja pesimäsaariin on säilytettävä 25–50 metrin etäisyys. Maihinnousu lintusaarien luonnonsuojelualueille on yleensä kokonaan kielletty.
- 7. Vähennä retkiroskaa** pakkaamalla eväät kestorasioihin. Keräämällä luonnosta roskia saat hyvän mielen!

www.luontoon.fi/retkietiketti

Luonnonsuojelualueilla ulkoillaan luontoa suojellen

Kaupunkien yhä tiivistyessä arvokkaiden luontoalueiden ja lajien elinympäristöjen säilyttäminen on äärimmäisen tärkeää. Monella suosituilla ulkoilualueella on luonnonsuojelualueita, joiden ensisijainen tehtävä on luonnon ja sen monimuotoisuuden turvaaminen.

Luonnonsuojelulakiin perustuvat rauhoitusmääräykset ovat kuin vierailuohjeita. Ne kertovat mitä kullakin luonnonsuojelualueella saa ja mitä ei saa tehdä. Suojelualueilla jokamiehenoikeuksia on rajoitettu, erityisesti koskien leiriytymistä. Herkkä luonto on altis taantumaan – varminta on pysytellä merkityillä reiteillä. Muistathan, että kansallispuistotkin ovat luonnonsuojelualueita!

Kuva: Raisa Ranta

Helsingin Uutelan Särkkäniemen luonnonsuojelualueella on valmistumassa matelijoita ja sammakkoeläimiä esittelevä 1,4 km pituinen Herppipolku.

Lintuteema jatkuu Vantaalla myös vuonna 2023!

Vuosi 2022 oli Vantaalla lintujen vuosi. Teemavuoden lähiluontooppaat järjestivät monenlaista lintuaiheista toimintaa ja retkiä. Yksi lintuvuoden päätapahtuma oli Lintujen syksy valokuvakilpailu, joka toteutettiin yhdessä Tringan ja SLL Vantaan kanssa. Paikallinen, Vantaata koskeva kuvakilpailu otettiin innostuksella vastaan. Lintuvuosi oli näkyvästi esillä myös lastenkulttuurin toiminnassa. Myös Vantaan luontokoulu oli mukana teemavuodessa.

Vantaa aloitti teemavuosien vieton vuonna 2015 purojen vuodella. Jokaista luonto-temaa on sittemmin vietetty kahtena peräkkäisenä vuonna. Linnut jatkavat teemana vuonna 2023 uusin ideoin. Teemavuoden tapahtumista kerrotaan Vantaan lähiluonto -Facebook sivuilla.

Lintujen syksy valokuvauskisan 2022 voittajan Miro Soranivan kuva pikkulepinkäisestä.

Luonto kuuluu kaikille – esteettömät retket

Osalla retkistä liikutaan esteetöntä tai vaativaa esteetöntä luontoreittiä pitkin. Nämä retket soveltuvat avustajan kanssa pyörätuolilla kuljettaviksi:

- 29.4. Seurasaaren kevätluontoa
- 20.5. Iltalaulajaretki Huopalahdelle (vaativa)
- 21.5. Yölaulajaretki Keravanjoelle
- 22.5. Luonnon monimuotoisuuden päivän retki Kivinokkaan
- 31.5. Thurmanipuiston linturetki
- 4.6. Lähiluonnon linnustoa Kylmäojalla
- 19.8. Villa Elfvikin puulajipulun retki
- 7.10. Töölönlahden tankkaavat vesilinnut

Koko perheen retkistä Villa Elfvikin keiju-koulu -retket 4.6., 23.7., 13.8., 3.9. ja 24.9. ovat kuljettavissa lastenvaunujen tai pyörätuolin kanssa.

Villa Elfvikin lintutornin alemmalle tasanteelle pääsee pyörätuolilla. Tutustu muihin esteettömiin ja helppokulkuisiin luontokohteisiin myhelsinki.fi -sivustolla. Kuva: Riitta Pulkkinen

HUHTIKUU

la 1.4.	Taidetta luonnossa -koko perheen retki Nuuksiossa • klo 13–14 ja klo 15–16 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 lisätietoa Liittyy Haltian Retkilauantai-tapahtumaan, jonka teemana retkeily lasten kanssa. Lisätiedot haltia.com . Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo
su 9.4.	Tervetuloa takaisin - koko perheen linturetki • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla, soveltuu parhaiten yli 5-vuotiaille lapsille aikuisen kanssa.	Espoo
su 9.4.	Lintujen kevätmuuton tarkkailua Hanabölen pelloilla • klo 10–12 lähtöpaikka Havukosken urheilualan pysäköintipaikka, Koivukylänväylä 32	Vantaa
ma 10.4.	Pääsiäisen muuttolintuja Viikissä • klo 10–12 lähtöpaikka Panimoravintolan edusta (ent. Gardenia), Koetilantie 1 lisätietoa Kiikarit mukaan!	Helsinki
la 15.4.	Laajalahden linturetki Villa Elfvikistä • klo 8–11 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4	Espoo
su 16.4.	Lintujen kevätmuuton tarkkailua Pitkäjärvellä • klo 10–12 lähtöpaikka Uudenkyläntiellä Kehä III:n yli Lintutornille johtavan kevyenliikenteen sillan kohdalla. lisätietoa Lintutorninsilta on Hämeenkylässä kartanon kohdilla sijaitsevista kevyenliikenteen silloista läntisempi.	Vantaa
su 16.4.	Keväänseuranta Haltialan pelloilla ja metsänreunoissa • klo 12–14 lähtöpaikka Niskalan tilan P-alue, Kuninkaantammentien ja Fallintien risteys lisätietoa Kiikareista ja luupista on iloa retkellä!	Helsinki
ke 19.4.	Finnon linturetki • klo 18–20 lähtöpaikka Luontopolun pysäköintipaikka, jonne käännyttään Suomenlahdentieltä	Espoo
la 22.4.	Laajalahden linturetki Otaniemestä • klo 18–20 lähtöpaikka Konemiehentie 4	Espoo
su 23.4.	Sipoonkorven vaellus • klo 9.30–14.30 lähtöpaikka Kuusijärven ulkoilualan pysäköintialue, Kuusijärventie 2 lisätietoa Reitin pituus on noin 7 km ja se on maastoltaan vaativa. Eväät mukaan. Maastoon sopivat kengät.	Vantaa
su 23.4.	Kallahdenniemen kevätlintuja ja merimaisemia • klo 12–14 lähtöpaikka Kallahdenniemen kärjen uimarannan kioski, Rantapaadentie 7 lisätietoa Kiikarit ja maastojalkineet	Helsinki
la 29.4.	Seurasaaren kevätluontoa • klo 14–16 lähtöpaikka Cafe Mieritzin edusta Seurasaarella, valkean sillan päässä lisätietoa Esteetön reitti.	Helsinki
su 30.4.	Lammaslammen keväinen luontoretki • klo 10–12 lähtöpaikka Pähkinärintein koulun pysäköintialue, Mantelikuja 4 lisätietoa Maastoon sopivat kengät.	Vantaa

la 6.5.	Makuja luonnosta - villiyrttiretki aikuisille Nuuksiossa • klo 13–14 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 lisätietoa Liittyy Haltian Retkilauantai-tapahtumaan, jonka teemana on retkiruoka. Lisätiedot haltia.com .	Espoo
la 6.5.	Laajalahden linturetki Villa Elfvikistä • klo 18–20 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4	Espoo
su 7.5.	Keväänseurantaa Tussinkoskella • klo 10–12 lähtöpaikka Kirvisenkujan päässä	Vantaa
su 7.5.	Harakan saaren lintukevään avaus • klo 10–12 lähtöpaikka Yhteysvene Kaivopuiston rannasta lähtee klo 10. Katso tarkemmat laituritiedot: reittiopas.fi lisätietoa Kiikarit mukaan!	Helsinki
ke 10.5.	Syötävän hyvä luonto – villiyrttikurssi • klo 17–20 lähtöpaikka Kasavuoren koulun koripallokenttä, Kasavuorentie 1 lisätietoa Ennakoilm. kauniainen.fi/luontoretket	Kauniainen
ke 10.5.	Sakura, kaikkialla kirsikkaa • klo 18 lähtöpaikka Kirsikkapuiston portti, Sahaajankadun ja Abraham Wetterintien kulmaus lisätietoa Puistokävely	Helsinki
to 11.5.	Talin kartanoluontoa sekä Mätäojan ja Huopalahden vesielämää • klo 17–19 lähtöpaikka Talin Kartanon P-alue, Jenseninpolun ja Talin puistotien risteys lisätietoa Varo palloa avoimilla golfinjoilla!	Helsinki
la 13.5.	Linturetki kaupunkiympäristössä – Fågelutflykt i stadsmiljö • klo 9–12 lähtöpaikka Kasavuoren koulun koripallokenttä, Kasavuorentie 1. Basketplanen vid Kasavuoren koulu, Kasabergsvägen 1 lisätietoa Kaksikielinen retki / tvåspråkig utflykt.	Kauniainen
su 14.5.	Koko perheen äitienpäiväretki Ankkapuistoon • klo 10–12 lähtöpaikka Ankkalammen päiväkodin pysäköintialue, Metsotie 27 lisätietoa Retki lasten ehdoilla. Eväät mukaan.	Vantaa
ti 16.5.	Saariston kevätkasveja ja hautovia lintuemoja Harakassa • klo 17–19 lähtöpaikka Yhteysvene Kaivopuiston rannasta lähtee klo 17. Katso tarkemmat laituritiedot: reittiopas.fi lisätietoa Lintuemot vartioivat pesiään – saarella liikutaan oppaan johdolla!	Helsinki
ke 17.5.	Meilahden arboretumin kevät • klo 18 lähtöpaikka Arboretumin pääopastaulu, P-paikan läheisyydessä Johannesbergintie lisätietoa Puistokävely	Helsinki
to 18.5.	Retki Hanikan luontopolulle • klo 9–13 lähtöpaikka Kuntoradan pysäköintialue Suvisaarentien varrella lisätietoa Reitin pituus n. 5 km, paikoin vaikeakulkuinen ja vaativa. Eväät mukaan.	Espoo
la 20.5.	Iltalaulajaretki Iso Huopalahdelle • klo 20–22.30 lähtöpaikka Vermonpuiston koira-aitauksen parkkipaikka, Tarvonsalmenkatu 2 lisätietoa Reitti vaativa esteetön.	Espoo
su 21.5.	Yölaulajaretki Keravanjoelle • klo 22–24 lähtöpaikka Hanabölen matonpesupaikka Myllykoskenpuistossa, Koskenniska 4 lisätietoa Esteetön reitti. Sopii myös lapsille.	Vantaa
ma 22.5.	Luonnonkirjoa Kivinokassa • klo 17–19 lähtöpaikka Kulosaaren kartanon piha lisätietoa Esteetön reitti.	Helsinki
la 27.5.	Yölaulajaretki Iso Huopalahdelle • klo 21–23 lähtöpaikka Vermonpuiston koira-aitauksen parkkipaikka, Tarvonsalmenkatu 2	Espoo
su 28.5.	Lähimetsävaellus Ylästään: Blåbärkärrsbergen–Hagakärrsbergen–Tuupakanlampi–Hakakorpi • klo 10–14 lähtöpaikka Peltovuoren päiväkodin piha, Peltovuorentie 2 lisätietoa Reitin pituus n. 7 km. Eväät mukaan. Maastoon sopivat kengät.	Vantaa
su 28.5.	Harakan saaren vastakuoriutuneet untuvikot • klo 14–16 lähtöpaikka Yhteysvene Kaivopuiston rannasta lähtee klo 14. Katso tarkemmat laituritiedot: reittiopas.fi lisätietoa Lintuemot vartioivat jälkikasvuun – saarella liikutaan oppaan johdolla!	Helsinki
ke 31.5.	Thurmanipuiston linnut – Thurmanparkens fåglar • klo 17–19 lähtöpaikka Thurmanipuisto, Ersintien ja Yhtiötien yhdyskohta. Thurmansparken, Ersvägen och Bolagsvägens knutpunkt. lisätietoa Retki sopii erinomaisesti myös liikuntarajoitteisille. Utflykten passar utmärkt även för funktionshindrade. Kaksikielinen retki / tvåspråkig utflykt.	Kauniainen
ke 31.5.	Kaivopuistosta Pyhään Birgittaan, vanhasta uuteen • klo 18 lähtöpaikka Ravintola Kaivuhuoneen edestä, Iso puistotie 1 lisätietoa Puistokävely	Helsinki

22.5. Luonnon monimuotoisuuden päivä

Ääniopastusta Helsingin Alppiruusuapuistossa

Helsingin Alppiruusuapuisto, Suomen eksoottisin metsäpuutarha, on kukinnan aikaan kesäkuun alusta juhannukseen täynnä rodojen ja atsaleojen hurmaavaa kukintaa ihailevia ihmisiä. Puisto sai uudet opastaulut viime vuonna. Jos et malta lukea taulujen tekstejä, niin tauluissa on QR-koodi, joka johdattaa ääniopastukseen. Tähän tarvitaan älypuhelin. Lue koodi puhelimesi QR-koodin lukijalla, klikkaa opastus auki ja kuuntele.

Voit valita suomen kielen lisäksi ruotsin tai englannin kielen. Kuulet puiston, sen kasvien ja niiden jalostuksen tarinan omasta puhelimestasi! Voit myös tutustua ääniopastukseen ja opastauluihin etukäteen täältä vihreatsylit.fi/alppiruusuapuisto/

Ilkivaltaa luonnossa! Mitä voin tehdä?

Pääkaupunkiseudun kaupungit ja Metsähallitus tuottavat luonto-alueille erilaisia palveluja, kuten piknikpaikkoja, nuotiopaikkoja, kuivakäymälöitä ja luontopolkuja tietotauluineen. Nämä kaikki tehdään yhteisillä verorahoilla. Kun joku päättää rikkoa tai sotkea näitä yhteisiä palveluita tai turmella luontoa tai puistojen kalusteita ja istutuksia, hän tekee pahaa kaikille palvelujen käyttäjille.

Korjaamiskulut otetaan jälleen yhteisistä rahoista. Ilkivallan kustannuksille ei ole omaa budjettia, vaan jatkuvan jälkien korjaamisen kulut ovat pois jostain muusta kivasta, jota oli ajateltu tehdä. Jatkuva ilkivalta voi myös aiheuttaa sen, että koko palvelu joudutaan poistamaan. Näin on käynyt monissa kaupunkien kohteissa esimerkiksi tarjottujen polttopuiden osalta. Puita on varastettu tai pidetty jatkuvaa nuotiota yllä ja sen vuoksi palvelu on lopetettu kokonaan.

Jos näet ilkivaltaa, rikkomista ja töhrintää ilmoita siitä seuraaviin paikkoihin:

Helsinki hel.fi/palaute

Espoo espoo.fi/palaute

Vantaa asiointi.vantaa.fi/anna-palautetta

Kauniainen kauniainen.fi/palaute

Kansallispuistot luontoon.fi/palaute

KESÄKUU

la 3.6.	Surinaa ja pörinää – koko perheen ötökkäretki Nuuksiossa • klo 13–14 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 lisätietoa Liittyy Haltian Retkilauantai-tapahtumaan, jonka teemana on hyönteiset ja muut pienet selkärangattomat. Lisätiedot haltia.com . Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo
la 3.6.	Lepakko- ja linturetki Laajalahdelle • klo 22.30–01 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Mukaan otsalamppu, hyttyskarkote ja pienet eväät. Pitkät housut jalkaan punkkien varalta.	Espoo
su 4.6.	Lähiluonnon linnustoa Kylmäojalla • klo 10–12 lähtöpaikka Kallioimarteentien matonpesupaikka, Kallioimarteentie 16 lisätietoa Esteetön reitti.	Vantaa
su 4.6.	Suviretki Suomenlinnan luontoa ihailen • klo 10–12 lähtöpaikka Suomenlinna, päälaiturin edusta lisätietoa Katso lautan aikataulu reittiopas.fi . Linja 19.	Helsinki
su 4.6.	Villa Elfvikin keijukoulu • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla. Reitti kuljettavissa lastenvaunuilla.	Espoo
su 4.6.	Lasten saariseikkailu Harakan saarella • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Kaivopuiston rannasta lähtee klo 12. Katso tarkemmat laituritiedot: reittiopas.fi lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Helsinki
ma 5.6.	Alkukesän kasviloištoia – Försommarens växtprakt • klo 18–20.30 lähtöpaikka Kauniainen kirkon P-alue, Kavallintie 3. Grankulla kyrkas P-plats, Kavallvägen 3. lisätietoa Kaksikielinen retki / tvåspråkig utflykt.	Kauniainen
ti 6.6.	Kasviretki koululaisille • klo 18–20 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Retkellä tunnustetaan kasveja ja voit kuvata niitä digikasvioon. Evästauko. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo
ke 7.6.	Skattalta Krunikkaan puistokeitaiden kautta • klo 18 lähtöpaikka Katajanokan Kasinon edestä, Laivastokatu 1 lisätietoa Puistokävely	Helsinki
to 8.6.	Alkukesän lintuyö -tapahtuma • klo 17.30–23 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Tapahtuma alkaa maksuttomalla lasten luontoretkellä klo 17.30. Maksullinen ohjelma (mm. kulttuuria, leikkimielinen lintuvisa ja ruokailu) sisällä alkaa klo 19. Yölaulajaretkille lähdetään illan hämärtyessä. Järjestäjänä Villa Elfvikin ystävät ry. Ennakkoilmoittautuminen 1.6. mennessä: espoo.fi/villaelfvik	Espoo
pe 9.6.	Herttoniemen huutelijat ja Fastholman yölaulajat • klo 22–00 lähtöpaikka Tanssikeitaan edusta, Hiihtäjätie 4 lisätietoa Iltayön kuunteluretki Saunalahden kautta Fastholmaan	Helsinki
la 10.6.	Liito-oravan matkassa • klo 12–14 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Evästauko. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo

la 10.6.	Tremanskärren luontoretki • klo 18–20 lähtöpaikka Pysäköintialue Vihdintien varrella (Vihdintie 63)	Espoo
su 11.6.	Lude vai lukki? -ötökkäretki • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Evästauko. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo
su 11.6.	Valokuvausretki Tuupakan kedolle • klo 12–14 lähtöpaikka Hommaksentie 17, Hommaksenkujan ja Hommaksentien risteuksen lähellä lisätietoa Kännykstä järjestelmäkameraan, kaikki kuvausvälineet käy.	Vantaa
su 11.6.	Glimesinjoki-kävely • klo 14–16 lähtöpaikka Kokoontuminen Auroran muistolaatan luona Träskändan kartanon pääoven edustalla, Träskändanristi 1. lisätietoa Retkelle lähdetään Träskändasta ja retki päättyy Jorvinkoskelle Jorvin sairaalan viereen. Hyvät kengät jalkaan.	Espoo
ma 12.6.	Helsinki-päivän tapahtuma Harakan saarella. Luontoretkiä ja ohjelmaa. • klo 14–18 lähtöpaikka Yhteysvene Kaivopuiston rannasta lähtee klo 14. Katso tarkemmat laituritiedot: reittiopas.fi lisätietoa Ilmainen kuljetus tapahtuman ajan. Retkielämyksiä ja taidetta kaupunkimme kunniaksi!	Helsinki
ma 12.6.	Helsinki-päivän retki: Uutelan luontohelmet 1. Kosteikolta kallioniemelle. • klo 17–19 lähtöpaikka Uutelan Särkkäniemen koirapuiston P- alue lisätietoa Kierros luontokohteilla Rudträsk, Särkkäniemi ja Skatanniemi	Helsinki
ke 14.6.	Viherekeitaita Kalliossa ja Alppiharjussa • klo 18 lähtöpaikka Tauno Palon puisto, Helsinginkatu lisätietoa Puistokävely	Helsinki
su 18.6.	Luonnonkukkien päivän perheretki • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Evästauko. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo
su 18.6.	Lasten saariseikkailu Harakan saarella • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Kaivopuiston rannasta lähtee klo 12. Katso tarkemmat laituritiedot: reittiopas.fi lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla	Helsinki
su 18.6.	Simonkylänpuiston ja Hiirilampien monipuolinen lähiluonto • klo 12–14 lähtöpaikka Simonkylän koulun pysäköintialue, Koivukyläntie 52 lisätietoa Luonnonkukkien päivän retki	Vantaa
su 18.6.	Luonnonkukki Patterimäen linnoituskedolla • klo 12–14 lähtöpaikka Leikkipuiston edusta, Pajamäentie 1 lisätietoa Luonnonkukkien päivä. Teemakasvi mustikka.	Helsinki
su 25.6.	Seikkailujen metsä • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Evästauko. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo

12.6.
Helsinki-päivä

18.6. Luonnon-
kukkien päivä.

Haltia 10 vuotta: Juhlitaan retkeillen!

Jo 10 vuoden ajan Suomen luontokeskus Haltia on innostanut lähemään luontoon hyvinvointia hakemaan ja retkeilemään. Haltian näyttelyt, opastukset, tapahtumat ja varustevuokraus sekä ravintola palvelevat luonnosta ja retkeilystä kiinnostuneita. Haltiassa joka kuukauden ensimmäinen lauantai on **Retkilauantai**. Retkilauantai-tapahtumien maksuttomat yleisötretket ja muu kiinnostava ohjelma on osa Haltian 10-vuotisjuhlalumua.

Haltian luontonäyttelyt vievät kansallispuistojen upeisiin maisemiin ja pääkaupunkiseudun luontokohteisiin. Vaihtuvat näyttelyt nostavat esiin ajankohtaisia teemoja kuten luonnon monimuotoisuuden vähenemisen ja luonnon tuoman hyvinvoinnin. Haltiassa toimii myös luontokoulu 3.–9.-luokille. Haltian toiminnasta vastaa Metsähallitus Luontopalvelut. Lisätietoa Haltiasta www.haltia.com.

Kuva: Tony Syrjäläinen

Ihanat, arvokkaat kaupunkipuamme

Ilmastomuutoksen myötä kaupunkipuuidemme arvo on noussut entisestään. Vihreän kaupunkiympäristön puut toimivat hiilinieluinä ja sitovat hiilidioksidia sekä tuottavat happea. Uusi, istutettu puu muuttuu tutkimusten mukaan hiilinieluksi vasta 20–30 vuoden kuluttua. Mitä vanhempi ja runsaslehtisempi puu sitä useamman hyönteisen ja muun eläimen elinympäristönä se myös toimii.

Yksittäiset puut eivät sinänsä vaimenna melua, mutta voivat katkaista näköyhteyden melulähteeseen, jolloin psykologinen melunkokemus vähenee. Tuulen suhina puissa ja lintujen äänet toimivat myös ns. valkoisena meluna, lieventäen varsinaisen melun kokemusta. Puiden lehdet sitovat myös pienihiukkasia ja kaasumaisia ilmansaasteita.

Puut auttavat tonteilla myös hulevesien hallintaan, esim. iso koivu saattaa käyttää jopa 1500 l vettä kuumana kesäpäivänä. Puut haihduttavat suuria määriä vettä, mikä viilentää lehvästöä ja ilmaa sen ympärillä. Haihdutuksen ja varjostamisen ansiosta lämpötila puun läheisyydessä voi olla 1–5 °C alempi kuin ympäristössä. Puun varjossa oleva pinta, kuten asfaltoitu katu tai rakennuksen seinä voi olla jopa 11–25 °C viileämpi kuin varjostamaton pinta.

(Lähde: Tuhkanen, Viherympäristö 2/20)

Luontokatoa torjumaan!

Monimuotoisen luonnon säilyminen on meidän kaikkien elinehto ja tärkeä hyvinvoinnin lisäjä. Puut ja vesistöt paitsi lisäävät viihtyisyyttä myös viilentävät kaupunkia helteellä. Kaupungissa myös pihojen luonnolla on tärkeä tehtävä viherverkostossa.

Espoossa luontokatoa torjutaan suunnitelmallisesti

Espoossa toimenpiteet luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi kasvavassa kaupungissa on kirjattu toimenpideohjelmaan. Vuosille 2021–2030 tehty ohjelma on laadittu yhteistyössä kaupungin eri yksiköiden kesken.

Ensin selvitettiin ekologisen verkoston nykytila ja luonnon arvoalueet. Sen pohjalta tehtiin suunnitelma luonnonsuojeluverkoston täydentämiseksi. Ohjelmassa on esitetty 26 uutta aluetta suojeltavaksi. Niistä kolmen suojelusta on päätetty alkuvuodesta 2023.

Kuva: Ari Turulla

Perusmäessä sijaitseva Liselott (2,4 ha) on yksi Espoon uusista luonnonsuojelualueista. Siellä on paljon monimuotoisuuden kannalta tärkeää lahoppua, ja alueelta on löydetty liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Ohjelmaan kirjattiin myös kaupungin käytännöt luonnon monimuotoisuuden huomioimiseksi ja edistämiseksi suojeluverkoston ulkopuolella. Voit tutustua Luonnonsuojelun toimenpiteisiin 2021–2030 kaupungin verkkosivuilla: espo.fi/luonnonsuojelun-toimenpiteet-2021-2030

Ekologinen verkosto

Ekologinen verkosto muodostuu arvokkaista luontoalueista ja niiden välisistä yhteyksistä. Viheryhteyksiä pitkin luonnon eliöstö pääsee liikkumaan ja levittäytymään. Eri lajit tarvitsevat erilaisia yhteyksiä liikkueensa.

LUMO-vahti seuraa Helsingin luontotyötä

Helsinki pyrkii varmistamaan kaupungin luonnon monimuotoisuuden säilymistä LUMO-ohjelman toimenpiteillä. Keväällä avattu lumovahti.hel.fi-sivusto auttaa kiinnostuneita seuraamaan luontoa vaalivien 95 toimenpiteen edistymistä ja tutkimaan, mitä ohjelmassa on meneillään. LUMO-vahti paljastaa myös, jos jokin luonnon monimuotoisuutta turvaava toimenpide ei ota edistyskseen.

Kurkista LUMO-vahtiin ja huomaa miten monien eri toimien avulla luonnosta pidetään Helsingissä huolta!

Viisi vinkkiä monimuotoisuuden vaalimiseen pihassa

- Ripusta linnunpönttöjä ja hyönteishotelleja
- Valitse istutuksiin pölyttäjävällisiä kukkia
- Tee lahoppua tai rytonurkka risuista
- Laita kesähelteellä vesiastioita eläimille
- Älä haravoi kaikkia lehtiä

Kaivinkone kansallispuistossa

Vaikka kansallispuistot ovat luonnonsuojelualueita, saattaa niissä kohdata kaivurin tai metsäkoneen. Ihmisen toiminta on muuttanut Nuuksion ja Sipoonkorven kansallispuistojen luontoa ennen luonnonsuojelualueen perustamista. Metsiä on harvennettu ja kaadettu sekä soita ojitettu. Sen seurauksena kansallispuistojen metsien ja soiden eliölajisto on kärsinyt. Lajiston palautumismahdollisuuksia nopeutetaan **ennallistamalla** aiemman ihmistoiminnan jälkiä.

Kaivuri täyttää suolle tehtyjä ojia, jotta vedenpinta nousee ja suokasvillisuus pääsee palaamaan. Metsissä tuotetaan lahoppua siitä riippuvaisille lajeille kaatamalla puita maahan tai kaulaamalla pystypuita. Tekemällä pieniä aukkoja yhden puulajin istutusmetsiin saadaan aikaan sekametsiä sekä muutetaan puuston ikärakennetta luonnonmetsille tyypillisen monipuoliseksi. Suurimmat kaivurin tai metsäkoneen jättämät jäljet katoavat paikasta riippuen muutamien vuosien kuluessa.

Lue lisää: metsa.fi/luonto-ja-kulttuuriperinto/ennallistaminen/

Kaivuri töissä. Kuvaaja Marko Haapalehto/Metsähallitus.

Vantaalla on uusi yleiskaava

Vantaalla vahvistettiin 11.1.2023 voimaan yleiskaava 2020, joka kattaa lähes koko kaupungin alueen. Yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta ja muuta kaupungin tarkemman tason suunnittelua. Vantaan yleiskaava on tehty ulottumaan vuoteen 2050 saakka. Uuden yleiskaavan tärkein maankäytöllinen ratkaisu on ohjata kasvu kokonaisuudessaan nykyiseen kaupunkirakenteeseen ja joukkoliikenteen vyöhykkeille.

Yleiskaavaan on määritelty myös ekologinen verkosto, joka muodostuu lukuisista rauhoitetuista luonnonsuojelualueista ja uusista suojelualuevarauksista, ekologisista runkoyhteyksistä, viheralueista sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeistä alueista.

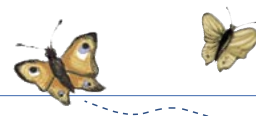
Yleiskaavakarttaan voi tutustua kartta.vantaa.fi/

Korpimaisemaa Tyttömäen metsästä, joka on yksi Vantaan yleiskaavan 2020 uusista luonnonsuojelualuevarauksista. Kuvaaja Jarmo Honkanen.

HEINÄKUU

- la 1.7. **Lataa aivosi luonnossa - hyvinvointiretki Nuuksiossa** • klo 13–14 Espoo
 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84
 lisätietoa Liittyy Haltian Retkilauantai-tapahtumaan, jonka teemana on kesäretkeily. Lisätiedot haltia.com.
 Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.
-
- la 1.7. **Keskikesän kasviloihoa Harakan saarella** • klo 14–16 Helsinki
 lähtöpaikka Yhteysvene Kaivopuiston rannasta lähtee klo 14. Katso tarkemmat laituritiedot: reittiopas.fi
-
- la 1.7. **Lataa aivosi luonnossa - hyvinvointiretki Nuuksiossa** • klo 15–16 Espoo
 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84
 lisätietoa Liittyy Haltian Retkilauantai-tapahtumaan, jonka teemana on kesäretkeily. Lisätiedot haltia.com.
 Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.
-
- su 2.7. **Nuuskion kesäretki Sorlammelle** • klo 9.15–13.40 Espoo
 lähtöpaikka Nuuskion ulkoilumajan pysäköintialue, Brobacka, Nuuskionkuja 2.
 lisätietoa Retkellä kierretään Sorlammen luontopolku. Reitin pituus n. 7,5 km.
 Maasto on paikoin haastavaa. Evästauko pidetään Sorlammen tulipaikalla, jossa on mahdollisuus uimiseen.
-
- su 2.7. **Kosteikko elää - koko perheen kosteikkoretki** • klo 10.30–12.30 Espoo
 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4
 lisätietoa Evästauko. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.
-
- su 2.7. **Lasten saariseikkailu Harakan saarella** • klo 12–14 Helsinki
 lähtöpaikka Yhteysvene Kaivopuiston rannasta lähtee klo 12. Katso tarkemmat laituritiedot: reittiopas.fi
 lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.
-
- su 2.7. **Luontoelämyksiä ja kiinnostavia kivilajeja Kalkkikalliolla** • klo 12–14 Vantaa
 lähtöpaikka Tuomirinteen päässä oleva kääntöpaikka
 lisätietoa Suositellaan saapumista lähtöpaikalle julkisilla tai pyöräillen, koska pysäköintitilaa autoille on niukasti.
-
- ke 5.7. **Lataa aivosi luonnossa - hyvinvointiretki Nuuksiossa** • klo 13–14 Espoo
 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 • lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.
-
- la 8.7. **Matinkylän luonto tutuksi - Metroilta Rantaraitille** • klo 10–12 Espoo
 lähtöpaikka Matinkylä metroaseman A-sisäänkäynnin edustalla kauppakeskukseen eteläpäädyssä bussiterminaalin ulkopuolella, Suomenlahdentie 1.
 lisätietoa Tule mukaan, jos haluat tutustua paremmin omaan kotiseutuusi. Retkellä tutustutaan Matinkylän alueen luontokohteisiin ja hieman historiaankin. Reitti n. 3,5 km.
-
- su 9.7. **Luontoa kulttuurihistoriallisessa ympäristössä Tikkurilan jokirannassa** • klo 10–12 Vantaa
 lähtöpaikka Veininmyllyn piha, Tikkurilantie 42
-
- su 9.7. **Seikkailujen metsä** • klo 10.30–12.30 Espoo
 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4
 lisätietoa Evästauko. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.
-
- su 9.7. **Glimesinjoki-kävely** • klo 14–16 Espoo
 lähtöpaikka Kokoontuminen Auroran muistolaatan luona Träskändan kartanon pääoven edustalla, Träskändanristi 1.
 lisätietoa Retkelle lähdetään Träskändasta ja retki päättyy Jorvinkoskelle Jorvin sairaalan viereen. Hyvät kengät jalkaan.
-
- ke 12.7. **Lataa aivosi luonnossa - hyvinvointiretki Nuuksiossa** • klo 13–14 Espoo
 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84
 lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.
-
- su 16.7. **Kasvilajirunsautta Koivuhaan arboretumissa** • klo 10–12 Vantaa
 lähtöpaikka Arboretumin pysäköintialue, Meiramitie 2
-
- su 16.7. **Lude vai lukki? -ötökkäretki** • klo 10.30–12.30 Espoo
 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4
 lisätietoa Evästauko. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.
-
- su 16.7. **Lasten saariseikkailu Harakan saarella** • klo 12–14 Helsinki
 lähtöpaikka Yhteysvene Kaivopuiston rannasta lähtee klo 12. Katso tarkemmat laituritiedot: reittiopas.fi
 lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.
-
- su 16.7. **Kulttuurimaisemaretki Träskändan kartanopuistoon** • klo 18–20 Espoo
 lähtöpaikka Kokoontuminen Auroran muistolaatan luona Träskändan kartanon pääoven edustalla, Träskändanristi 1.
-
- ke 19.7. **Lataa aivosi luonnossa – hyvinvointiretki Nuuksiossa** • klo 13–14 Espoo
 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84
 lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.
-
- su 23.7. **Lähimetsävaellus Hämevaaraan: Gubbrossen-Linnaisten metsä-Furumossen-Tuomelan tammimetsä-Soltorp** • klo 10–14 Vantaa
 lähtöpaikka Viikatetien päässä oleva kääntöpaikka
 lisätietoa Reitin pituus n. 8 km. Eväät mukaan. Maastoon sopivat kengät.
-
- su 23.7. **Villa Elfvikin keijukoulu** • klo 10.30–12.30 Espoo
 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4
 lisätietoa Evästauko. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla. Reitti kuljettavissa lastenvaunuilla.

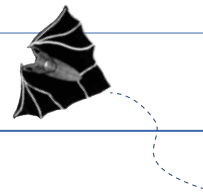

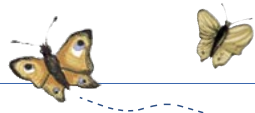

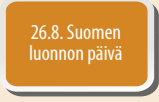

su 23.7.	Koko perheen meribiologiaretki Harakan saarella • klo 12–15 lähtöpaikka Yhteysvene Kaivopuiston rannasta lähtee klo 12. Katso tarkemmat laituritiedot: reittiopas.fi lisätietoa Toiminnallista meren tutkimusta kaikenikäisille	Helsinki
ke 26.7.	Lataa aivosi luonnossa -hyvinvointiretki Nuuksiossa • klo 13–14 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo
su 30.7.	Nuuksion vaellusretki • klo 9.40–15.00 lähtöpaikka Högbackan pysäköintialue, n. 4,2 km Haltiasta Kattilaaan päin tien oikealla puolella, Kattilantie 33. lisätietoa Tauko Haukkalammella, jossa tulipaikkoja ja mahdollisuus uimiseen. Reitillä nousuja ja laskuja. Eväät mukaan.	Espoo
su 30.7.	Kallioita, historiaa ja jääkauden jälkiä Länsimäen luonnossa • klo 10–12 lähtöpaikka Linnoituskujan päässä	Vantaa
su 30.7.	Seikkailujen metsä • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Evästauko. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo
su 30.7.	Lasten saariseikkailu Harakan saarella • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Kaivopuiston rannasta lähtee klo 12. Katso tarkemmat laituritiedot: reittiopas.fi lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Helsinki

ELOKUU

la 5.8.	Perhosia ja muita hyönteisiä Vehkalanmäellä • klo 13–15 lähtöpaikka Petikon ulkoilualan pysäköintialue, Tallimäentie 10 lisätietoa Kapealle Tallimäentielle käännytään Tiilitieltä, lähellä kääntöpaikkaa	Vantaa
la 5.8.	Kerää satoa Nuuksiosta -retki aikuisille • klo 13–15 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 lisätietoa Liittyy Haltian Retkilauantai-tapahtumaan, jonka teema on luonnon antimet. Lisätiedot haltia.com .	Espoo
su 6.8.	Lude vai lukki? -ötökkäretki • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Evästauko. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo
su 6.8.	Kulttuuriluontoretki: Harakan saaren historiaa ja luontoa • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Kaivopuiston rannasta lähtee klo 12. Katso tarkemmat laituritiedot: reittiopas.fi lisätietoa Tutustumme saaren kiehtoviin vaiheisiin autonomian ajoilta tähän päivään.	Helsinki
ke 9.8.	Retki Villa Elfvikin puulajipolulle • klo 18–20 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Esteetön reitti.	Espoo
su 13.8.	Retki Nuuksion kansallispuiston eteläosaan • klo 9.15–13.15 lähtöpaikka Lähtö Metsähallituksen Siikaniemen pysäköintipaikalta, Kolmoislammenranta. Bussipysäkillä tulee polku suoraan pysäköintipailalle, matkaa n. 80 m. lisätietoa Reitillä nousuja ja laskuja. Sopii normaalikuntoiselle. Reitin pituus n. 7,5 km. Juomista ja eväät mukaan.	Espoo
su 13.8.	Villa Elfvikin keijukoulu • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Evästauko. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla. Reitti kuljettavissa lastenvaunuilla.	Espoo
su 13.8.	Lasten saariseikkailu Harakan saarella • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Kaivopuiston rannasta lähtee klo 12. Katso tarkemmat laituritiedot: reittiopas.fi lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Helsinki
su 13.8.	Lepakoiden yö Håkansbölen kartanon ympäristössä • klo 21–24 lähtöpaikka Håkansbölen kartanon pysäköintialue, Kartanontie 1 lisätietoa Ota taskulamppu mukaan.	Vantaa
ti 15.8.	Koillis-Helsingin suohelmiä ja vesitaloutta • klo 17–19 lähtöpaikka Juoksuhaudanpolun ja Juoksuhaudantien risteys lisätietoa Pitkospuuretki Maununnevalle ja läheisille pikkusoiille	Helsinki
ke 16.8.	Maataidetta ja urbaania suunnittelua • klo 18 lähtöpaikka Mustakiven puiston metron puoleinen pää lisätietoa Puistokävely	Helsinki
to 17.8.	Vesitutkimusretki Gallträskin rannoille – Vattenundersökningsutflykt vid Gallträsk • klo 17.30 –19.30 lähtöpaikka Eteläinen Heikelintie, Gallträskin ja Träskmossenin yhdyskohta. Södra Heikelvägen, Gallträsk och Träskmossens knutpunkt. lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla (6–10 -vuotiaille) / Familjeutflykt (6–10 åringar). Kaksikielinen retki / tvåspråkig utflykt. Ennakoilm. kauniainen.fi/luontoretket	Kauniainen

su 20.8.	Seikkailujen metsä • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Evästauko. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.		Espoo
su 20.8.	Kasavuoren ihmeelliset käävät • klo 11–14 lähtöpaikka Kasavuoren koulun koripallokenttä, Kasavuorentie 1. lisätietoa Suomenkielinen retki. Ennakkoilm. kauniainen.fi/luontoretket		Kauniainen
su 20.8.	Loppukesän perhosia ja hyönteisiä Harakan saarella • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Kaivopuiston rannasta lähtee klo 12. Katso tarkemmat laituritiedot: reittiopas.fi		Helsinki
su 20.8.	Luontorikkaat Tyttömäen ja Petaksen metsät tutuiksi • klo 12–15 lähtöpaikka Vehkalan asema lisätietoa Reitin pituus n. 5 km. Eväät mukaan. Maastoon sopivat kengät. Autoille tilaa Vehkalan aseman pysäköintialueella		Vantaa
ke 23.8.	Tullisaaren puisto kauppaneuvos Borgströmin seurassa • klo 18 lähtöpaikka Aino Actén huvilan P-paikalta, Henrik Borgströmintie lisätietoa Puistokävely		Helsinki
pe 25.8.	Kurkistus lepakoiden maailmaan – En titt in i fladdermössens värld • klo 21–24 lähtöpaikka Kansalaisopisto Petran P-paikka, Pohjoinen Suotie 5 lisätietoa Opastus suomeksi (frågor och svar även på svenska). Säävaraus. Ennakkoilm. kauniainen.fi/luontoretket		Kauniainen
la 26.8.	Sipoonkorven vaellus • klo 9.30–14.30 lähtöpaikka Pysäköintialue Tasakalliontien alussa lisätietoa Reitin pituus n. 7 km ja se on maastoltaan paikoin vaativa. Eväät mukaan. Maastoon sopivat kengät. Suomen luonnon päivä retki.		Vantaa
la 26.8.	Retki Espoon Keskuspuistoon • klo 10–13 lähtöpaikka Pysäköintialue Sunanniityntien ja Alamäentien risteyksessä, Alamäentie 1. lisätietoa Reitti paikoin kostea ja jyrkkämaastoinen, pituus n. 5 km. Hyvät kengät ja juomista mukaan. Suomen luonnon päivän ja Espoo-päivän retki .		Espoo
la 26.8.	Kasavuoren ihmeelliset käävät • klo 11–14 lähtöpaikka Kasavuoren koulun koripallokenttä (Kasavuorentie 1).		Kauniainen
la 26.8.	Haltialan metsän luonnonihmeitä ja geologisia maastokohteita • klo 14–17 lähtöpaikka Paloheinän ulkoilumajan piha, Pakilantie 124 lisätietoa Suomen luonnon päivä, retken kesto 3 tuntia. Eväät mukaan.		Helsinki
la 26.8.	Espoo-päivän lepakoretki Villa Elfvikissä • klo 21–23 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Taskulamppu mukaan.		Espoo
su 27.8.	Kosteikko elää – koko perheen kosteikkoretki • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Juhlistetaan Itämeripäivää. Evästauko. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.		Espoo
su 27.8.	Lasten saariseikkailu Harakan saarella • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Kaivopuiston rannasta lähtee klo 12. Katso tarkemmat laituritiedot: reittiopas.fi lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.		Helsinki
ke 30.8.	Geologinen retki • klo 17.30–19.30 lähtöpaikka Kasavuoren koulun koripallokenttä, Kasavuorentie 1 lisätietoa Tutustutaan mm. Kasavuoren kalliomaaisemaan.		Kauniainen

Luontoa lähemmäs Kauniaisissa, tule luontoretkelle!

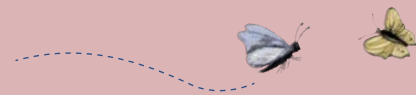
Oletko koskaan miettinyt, miten ja mitä lepakot syövät? Tai minkälaista elämää Gallträskin vedenpinnan alla on? Jäitkö miettimään, mikä lintu herätti sinut kauniilla laulullaan tai mitkä kasvilajit muodostavat tienpientareen kukkaloiston? Tule luontoretkelle Kauniaisiiin, niin kerromme sinulle vastauksia näihin kysymyksiin. Voit taas tutustua lepakoiden ihmeelliseen maailmaan, tutkia vesiluontoa tai nauttia alkukesän kukkaloistosta Gallträskin ympäristössä. Kasavuoren metsäalue hienoine kallioineen tarjoaa mainiot puitteet geologia-, kääpä-, villiyrtyi- sekä sieniretkille, mutta myös rauhoittumiseen "Voi-maannuttava metsä" –retken aikana. Kauniaisten linturetket suuntautuvat Kasavuoren lisäksi kaupungin keskustassa olevaan Thurmanin puistoon. Joihinkin Kauniaisten retkiin tulee vielä ilmoitautua ennakkoon, tarkista tarkemmat tiedot www.kauniainen.fi/luontoretket. Nähdään luontoretkillä!

Kom närmare naturen i Grankulla, delta i en naturutflykt!

Funderar du över hur och vad fladdermöss äter? Eller vilka djur och insekter som lever under vattenytan i Gallträsk? Undrade du vilken fågelart som väkte dej med sin vackra sång eller vilka växtarter som utgör vägkantens blomsterprakt? Delta i en naturutflykt här i Grankulla så berättar vi svaren på dessa frågor. Du kan igen utforska fladdermössens underbara värld, utforska vattenmiljön eller njuta av försommarens blomsterprakt i området kring Gallträsk. Kasabergets skogsområde med dess vackra klippor erbjuder en fantastisk miljö för utflykter med geologi, tickor, vilda örter eller svampar som huvudteman. Under utflykten "Den styrkegivande skogen" lär vi oss stanna upp och njuta av stunden. Du kan välja mellan att delta i en fågelutflykt antingen i Kasabergsskogen eller i Thurmansparken som är belägen i centrum av staden. Du måste ännu anmäla dig på förhand till några utflykter i Grankulla, kontrollera mer detaljerad information på www.grankulla.fi/naturutflykter. Vi ses under naturutflykterna!

SYYSKUU

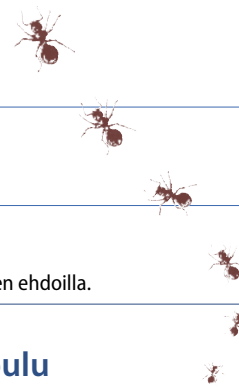

la 2.9.	Korjaustarpeet luonnosta retkeilijälle • klo 13–14	Espoo
	lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 lisätietoa Liittyä Haltian Retkilauantai-tapahtumaan, jonka teemana on retkeilyvarusteiden huolto ja korjaus. Lisätiedot haltia.com	
su 3.9.	Lintujen syysmuuton tarkkailua Vaskivuorella ja Mätäojalla • klo 9–12	Vantaa
	lähtöpaikka Jokiuomanpuiston pumppaamon parkkipaikka, Ruskokuja 1	
su 3.9.	Villa Elfvikin keijukoulu • klo 10.30–12.30	Espoo
	lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Evästauko. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla. Reitti kuljettavissa lastenvaunuilla.	
su 3.9.	Kylämaiseman historia -retki Elfvikin alueen menneisyyteen • klo 13–15	Espoo
	lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Kulttuuriympäristöpäivien retki.	
ti 5.9.	Geologiaretki Harakan saarella • klo 18–20	Helsinki
	lähtöpaikka Yhteysvene Kaivopuiston rannasta lähtee klo 18. Katso tarkemmat laituritiedot: reittiopas.fi	
to 7.9.	Voimaannuttava metsä - hiljenny ja ammenna voimaa metsästä – Den styrkegivande skogen -stanna upp och hämta styrka ur skogen • klo 17.30–20.30	Kauniainen
	lähtöpaikka Kasavuoren koulun koripallokenttä, Kasavuorentie 1 Basketplanen vid Kasavuoren koulu, Kasabergsvägen 1 lisätietoa Kaksikielinen retki / tvåspråkig utflykt. Oma istuinalue mukaan. Ta med eget sittunderlag. Ennakoilmoittautuminen kauniainen.fi/luontoretket	
la 9.9.	Sienet tutuiksi Sipoonkorvessa • klo 9.30–14.30	Vantaa
	lähtöpaikka Pysäköintialue Tasakallion alussa lisätietoa Sienestysvälineet ja eväät mukaan. Maastoon sopivat kengät.	
su 10.9.	Nuuskion sieniretki Sorlammen ympäristöön • klo 9.15–14.30	Espoo
	lähtöpaikka Nuuskion ulkoilumajan pysäköintialue, Brobacka, Nuuskionkuja 2. lisätietoa Omat sienestysvälineet mukaan. Saappaat jalkaan. Eväät mukaan.	
su 10.9.	Seikkailujen metsä • klo 10.30–12.30	Espoo
	lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Evästauko. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	
su 10.9.	Uutelan luontohelmet 2. Syysmetsää ja rantamaisemia • klo 12–14	Helsinki
	lähtöpaikka Kahvila Kampelan edusta, Uutelantie 1 lisätietoa Retki Uutelan metsän luonnonsuojelualueelle.	
ke 13.9.	Lähiuokaa metsästä - sieniretki – Närmat från skogen - svamputflykt • klo 16.30–19	Kauniainen
	lähtöpaikka Kasavuoren koulun koripallokenttä, Kasavuorentie 1. Basketplanen vid Kasavuoren koulu, Kasabergsvägen 1 lisätietoa Kaksikielinen retki / tvåspråkig utflykt. Sienestysvälineet mukaan. Ta med svampustrustning.	
la 16.9.	Hallainvuoren metsäpolkuja ja kalliorinteitä • klo 12–14	Helsinki
	lähtöpaikka Myllärintien ja Myllärintanhuan risteys lisätietoa Paikoin vaikeakulkuinen reitti	
su 17.9.	Kosteikko elää - koko perheen kosteikkoretki • klo 10.30–12.30	Espoo
	lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Evästauko. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	
su 17.9.	Kauniita maisemia ja puronvarren luontoa Ankkapuistossa ja Metsopuistossa • klo 12–14	Vantaa
	lähtöpaikka Ankkalammen päiväkodin pysäköintialue, Metsotie 27	
ke 20.9.	Tähtiretki Suvisaaristossa • klo 21–23	Espoo
	lähtöpaikka Bergön lintutornin parkkipaikka mäen päällä, Bergöntie 8 lisätietoa Lämmintä juomaa ja taskulamppu mukaan. Retki siirretään huonolla säällä. Ilmoittautuminen 23.9. mennessä: espoo.fi/luontoretket .	
su 24.9.	Villa Elfvikin keijukoulu • klo 10.30–12.30	Espoo
	lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Evästauko. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla. Reitti kuljettavissa lastenvaunuilla.	
su 24.9.	Meri-Rastilan muinaisrantakivikko ja vanha metsä • klo 12–14	Helsinki
	lähtöpaikka Märssykujan länsipää, ulkoilupolun risteys, Märssykuja 13 lisätietoa Komeaa metsää ja Vartiokylänlahden rantoja	
su 24.9.	Niskalan arboretumin syksy • klo 12	Helsinki
	lähtöpaikka Niskalan arboretumin pääopastaulu, Kuninkaantammentie-Fallintien risteys lisätietoa Puistokävely	

su 1.10.	Syksyn värejä ja lintujen muuttoa Hermaskärinkalliolla ja ympäröivillä pelloilla • klo 10–12 lähtöpaikkaPetikon ulkoalueen pysäköintialue, Tallimäentie 10 lisätietoaKapealle Tallimäentielle käännytään Tiillitieltä, lähellä kääntöpaikkaa. Reitti on paikoitellen vaativa. Maastoon sopivat kengät.	Vantaa
su 1.10.	Ruskaretki Meilahden huvila-alueella • klo 12–14 lähtöpaikkaP-alue Meilahdentien ja Johannesbergintien risteyksessä lisätietoaSyksyn väriloistoa lehtipuiden siimeksessä	Helsinki
la 7.10.	Töölönlahden tankkaavat vesilinnut • klo 12–14 lähtöpaikkaFinlandiatalon ranta; Mannerheimintie 13E lisätietoaKierretään Töölönlahtea ruskan väreissä. Esteetön luontoreitti.	Helsinki
la 7.10.	Tulen jäljillä Nuuksiossa • klo 13–14 lähtöpaikkaSuomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 lisätietoaLiittyy Haltian Retkilauntai-tapahtumaan, jonka teemana on tulenteke ja yöpyminen. Lisätiedot haltia.com .	Espoo
su 15.10.	Kylämaiseman historia -retki Elfvikin alueen menneisyyteen • klo 13–15 lähtöpaikkaVilla Elfvikin piha, Elfvikintie 4	Espoo
ti 17.10.	Lataa aivosi luonnossa – koko perheen hyvinvointiretki Nuuksiossa • klo 13–14 lähtöpaikkaSuomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 lisätietoaToiminnallinen perheretki lasten ehdoilla. Retki liittyy Suomen luontokeskus Haltian syyslomatapahtumaan, lue lisää haltia.com .	Espoo
to 19.10.	Lataa aivosi luonnossa – koko perheen hyvinvointiretki Nuuksiossa • klo 13–14 lähtöpaikkaSuomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 lisätietoaToiminnallinen perheretki lasten ehdoilla. Retki liittyy Suomen luontokeskus Haltian syyslomatapahtumaan, lue lisää haltia.com .	Espoo
to 2.11.	Pimeä ja hiljainen retki Lauttasaaren • klo 17–19 lähtöpaikkaSärkiniementien ja Länsilahdenkujan risteys (Särkiniementie 3) lisätietoaIltaretki Särkiniemeen	Helsinki
la 4.11.	Pimeyden taikaa Nuuksiossa • klo 18–19.30 lähtöpaikkaSuomen luontokeskus Haltian etupiha, Nuuksiontie 84 lisätietoaLiittyy Haltian Retkilauantai-tapahtumaan, jonka teemana on retkeily pimeällä. Lisätiedot haltia.com	Espoo
ti 7.11.	Longinojan taimenretki • klo 17.30–19.30 lähtöpaikkaHesburgerin P-alue, Rapakivenkaari 3 lisätietoaOmasta taskulampusta on iloa retkellä.	Helsinki
su 19.11.	Elämyksellinen kaamosretki Elfvikin metsään • klo 11–12.30 lähtöpaikkaVilla Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoaRetkellä tarjotaan kuumaa juotavaa. Oma muki mukaan! Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo

Villa Elfvikin luontotalo

Elfvikintie 4, Ruukinranta, Espoo

Luontotalo sijaitsee arvokkaan linnustoalueen, Laajalahden luonnonsuojelun alueen laidalla ja keskellä luonnontilaista vanhaa metsää. Jugendhuvilassa pääset tutustumaan Espoon luonnosta kertovaan Eläköön Espoo -näyttelyyn ja vaihtuvaan näyttelyyn sekä leikkimään Mäyrän metsässä. Pihalta lähtee aluetta eri tavoin esitteleviä luontopolkuja. Villa Elfvikin luontotalo on avoinna ma–pe klo 9–16, la–su klo 10–16 (1.10.–31.3. ma–pe klo 9–15, su klo 10–16). Café Elfvik on avoinna viikonloppuisin talon aukioloaikoina. Lisätiedot: www.espo.fi/villaelfvik, puh. 043 826 9208.

Haltia – Suomen luontokeskus

Nuuksiontie 84, Espoo

Haltia on portti koko Suomen luontoon. Haltian näyttelyissä pääset ihailemaan kansallispuistojemme mahtavia maisemia ja tutustumaan luontoon monin tavoin. Haltiaan voi piipahtaa matkalla Nuuksion kansallispuistoon tai viettää koko päivän nauttien luontonayttelyistä, luontopoluista sekä hyvästä ruoasta Ravintola Haltiassa. Annamme retkivinkkejä ja vuokraamme varusteita retkeilyyn. Haltia on avoinna 1.5.–30.9. joka päivä klo 10–18 ja 1.10.–30.4. ti–su klo 10–17, lisäksi joka kuukauden ensimmäisenä lauantaina avoinna klo 10–21. Lisätiedot: www.haltia.com, puh. 040 163 6200.

Vantaan luontokoulu

Sotungintie 25A, Vantaa

Vantaan luontokoulu sijaitsee Itä-Vantaan perinnemaisemassa Sotungissa Sipoonkorven lähellä. Luontokoulun tukikohtana on yli satavuotias tunnelmallinen kyläkoulu. Vantaan luontokoulussa varhaiskasvatuksen ryhmät ja koululuokat saavat tietoa ja elämyksiä luonnossa. Avoimia kursseja järjestetään opetushenkilöstölle. Vantaan luontokoulu ylläpitää Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys, jolla on myös yleisötapahtumia luontokoululla. Luontokoulun toimistoaika on maanantaisin klo 10–15 puh. 09 875 3057. Katso myös www.vantaanluontokoulu.fi.

Harakan luontokeskus

Harakan saari, Helsinki

Rikas luonto ja mielenkiintoinen kulttuurihistoria kohtaavat Harakan saarella, kivenheiton päässä mantereelta. Kaikille avoin saaristolouontokeskus tarjoaa paljon nähtävää ja koettavaa. Tutustu Itämeren vedenalaisen luontoon ja Suomenlahden kaloihin murtovesiakvaarioissa. Lintupiilosta ja lintulavalta ihaillet merellisen Helsingin kansallismaisemaa. Vierailu luontotalon uudistuneessa näyttelyssä ja lainaa kiikareita sekä tutkimusvälineitä omatoimiretkille. Harakan luontokeskus on avoinna 2.5.–30.9. päivittäin klo 10–17 (suljettu juhannuksena) Lisätietoa: www.hel.fi/harakka, puh. 09 310 32028.

Helsingin luontoretket, puistokävelyt ja luontopolut

Helsingin kaupunkiympäristö / Helsingfors stadsmiljösektorn

Puh. / tfn. 09 310 22111

Luontoretket www.hel.fi/helsinginluontoon

Puistokävelyt www.vihreatsylit.fi

Helsingin kaupunkiluonnon Facebook:

www.facebook.com/puistot

Vantaan luontoretket ja -reitit

Vantaan ympäristökeskus / Vanda Miljöcentral

Puh. / tfn. 050 318 0938

www.facebook.com/vantaanlahiluonto

www.vantaa.fi/retkeily

Espoon luontopolut

Espoon ympäristönsuojelu / Esbo miljövård

Puh. / tfn 09 8162 4832

www.espoo.fi/luontopolut

Espoon luontoretket

Villa Elfvikin luontotalo / Naturens hus Villa Elfvik

Puh. / tfn. 043 826 9208

www.espoo.fi/luontoretket

Suomen luontokeskus Haltia / Finlands naturcentrum Haltia

Puh. / tfn. 040 163 6200 (Haltia info)

www.haltia.com

Kauniaisten luontoretket ja -polut

Kauniaisten kaupunki (ympäristötoimi) / Grankulla stad (miljöenheten)

Puh. / tfn. 09 505 6269

www.kauniainen.fi/luontoretket

www.grankulla.fi/naturutflykter

